

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

Itäisen ja eteläisen Suomen vesihuoltostrategia 2050

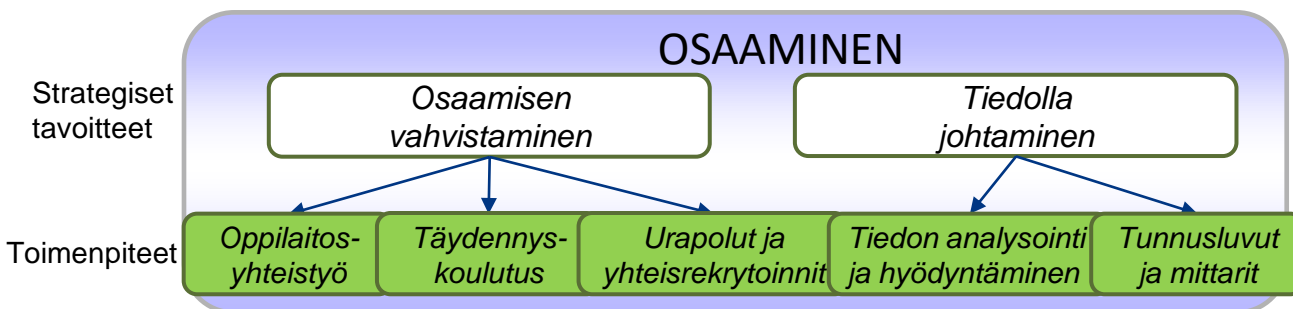
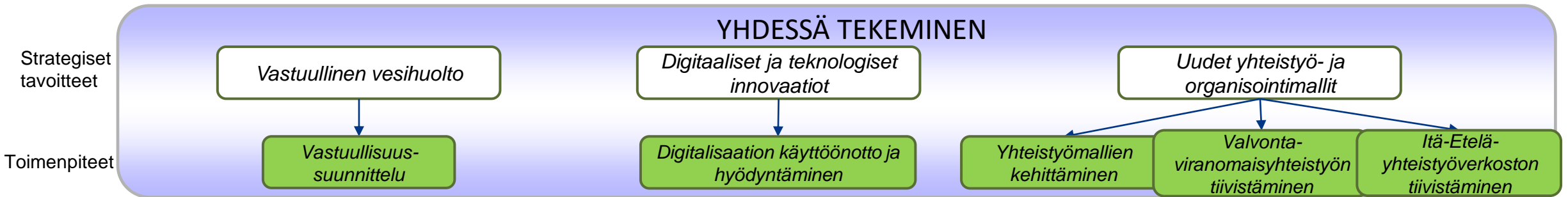
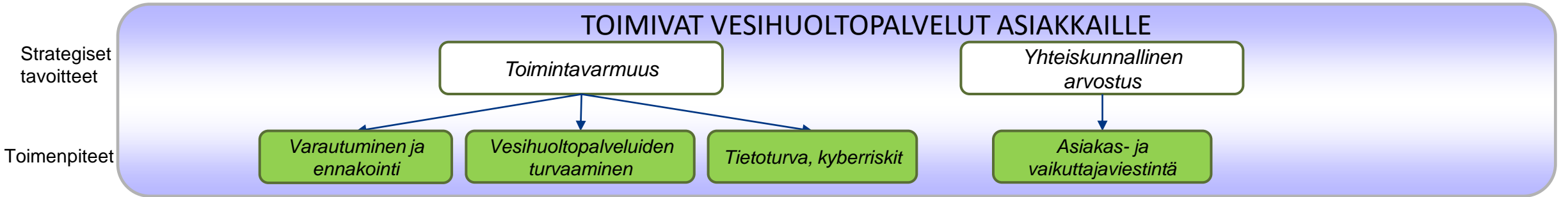

**Päijät-Hämeen vesihuollon
toimenpidesuunnitelma
2022-2025**

Päijät-Hämeen vesihuollon strategiakartta

**Visio 2050 -
Yhdessä tekemällä vastuullista vesihuoltoa**

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

TOIMIVAT VESIHUOLTOPALVELUT ASIAKKAILLE

Strategiset tavoitteet: Toimintavarmuus ja Yhteiskunnallinen arvostus

Tavoite: Toimintavarmuus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Varautuminen ja ennakointi	<p>Perustetaan maakunnallinen vesihuollon varautumistyöryhmä, joka kokoaa ja jalkauttaa alueelle keskeistä ennakointitietoa, vaikuttaa eritasoisen varautumiskoulutuksen ja –harjoittelun toteutumiseen sekä edistää häiriötilannesuunnittelua ja varautumistoimijoiden välistä yhteistyötä.</p> <p>Varautumistyöryhmään osallistuu edustaja kustakin osallistujatahosta. Varautumisryhmä kokoontuu 2 kertaa vuodessa. ELY-keskus järjestää ensimmäisen kokouksen 2022.</p>	<p>ELY-keskus, pelastuslaitos (P-H TURVA), ympäristöterveydenhuolto, kunnat, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, maakuntaliitto, järjestöt (vapaaehtoispelastuspalvelut)</p>	2022, jatkuva
Vesihuoltopalveluiden turvaaminen	<p>Syvennetään vesihuoltolaitosten yhteistyötä neuvonnalla, kokemusperäisellä tiedolla ja toisilta oppimisella.</p> <p>Luodaan kannusteita ja poistetaan esteitä vesihuoltolaitosten yhdistymisille osana valtakunnallista työtä.</p> <p>Hyödynnetään nykyisiä vesihuollon seurantaryhmiä hyvien toimintatapojen jakamisessa mm. investointisuunnittelun kehittämiseen ja tehostamiseen liittyen.</p> <p>Lisätään yhteydenpitoa ja tiedonvaihtoa järjestämällä kuntien ja kunnan alueella toimivien laitosten välisiä tapaamisia vesihuollon ajankohtaisteemoista.</p> <p>Nostetaan liittymisastetta verkostoalueilla.</p>	<p>Vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, kunnat, ELY-keskus, maakuntaliitto</p>	2022, jatkuva
Tietoturva, kyberriskit	<p>Lisätään vesihuoltolaitosten tietoturvaan ja kyberriskeihin varautumista yhteistyön, koulutuksen ja viestinnän avulla. Seurataan lainsäädännön kehittymistä ja valtakunnallisia ohjeita liittyen tietoturvaan.</p>	<p>Vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, kunnat kyberviranomaiset</p>	2022, jatkuva

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

Tavoite: Yhteiskunnallinen arvostus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Asiakas- ja vaikuttajaviestintä	<p>Laaditaan <i>vuosittain</i> yhteinen alueellinen viestintäsuunnitelma (vuosikello) ja yhteiset menettelyt (aikataulut, teemat).</p> <p>Viestitään yhdessä ja itsenäisesti vesihuoltotoiminnasta ja vesihuollon merkityksestä yhdiskunnan elintärkeänä toimintona ja välttämättömyyspalveluna.</p> <p>Viestitään eri kohderyhmiä räätälöidysti, laaja-alaisesti ja ymmärrettävästi eri viestintäalustoilla. Viestinnässä korostuvat vesihuollon eri teemat, käytännönläheisyys ja jokapäiväinen arkielämä.</p> <p>Osallistutaan valtakunnallisiin vesihuollon viestintä- ja teemakampanjoihin.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan maakunnallinen vesihuollon viestintäkampanja.</p>	<p>Kunnat, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, ELY- keskus, maakuntaliitto, ympäristö- terveydenhuolto</p>	<p>2022, jatkuva</p> <p>2023, jatkuva</p>

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

YHDESSÄ TEKEMINEN

Strategiset tavoitteet: Vastuullinen vesihuolto, Digitaaliset ja teknologiset innovaatiot sekä Uudet yhteistyö- ja organisointimallit

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

Tavoite: Vastuullinen vesihuolto

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Vastuullisuussuunnittelu	Osallistutaan koko I-E alueen vastuullisuus-teeman mukaisesti yhteistyöprojekteihin sekä organisoidaan yhteisiä tilaisuuksia, joissa käsitellään ratkaisuja vastuullisuuden toteuttamisesta (esim. bio- ja kiertotalous, lainsäädännön noudattaminen, terveys- ja ympäristöarvot, energiatehokkuus).	Kunnat, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, ympäristö-terveydenhuolto, maakuntaliitto, ELY-keskus	2022, jatkuva
	Laaditaan maakunnan vesihuoltotoimijoille yhteiset vastuullisuusperiaatteet ja peruslupaukset osana toimintaa ja toiminnan suunnittelua sekä viestintää.	Kunnat, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, maakuntaliitto, ELY-keskus	2024, jatkuva

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

Tavoite: Digitaaliset ja teknologiset innovaatiot

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Digitalisaation käyttöönotto ja hyödyntäminen	<p>Kerätään ja jaetaan tietoa digitalisaation käytöstä ja hyödyntämisestä vesihuollossa.</p> <p>Osallistutaan valtakunnallisiin teema-tapahtumiin ja opitaan muilta.</p> <p>Vaikutetaan digipilottien toteutumiseen maakunnan alueella yhteistyössä laitosten, klusterien ja yritysten kanssa.</p> <p>Tunnistetaan kyberturvallisuuden uhkia omassa toiminnassa. Varaudutaan uhkiin lisäämällä tietoisuutta, kouluttautumalla ja tietoturvaa parantamalla.</p>	Vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, kunnat, yritykset	2022, jatkuva

Tavoite: Uudet yhteistyö- ja organisointimallit

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Yhteistyömallien kehittäminen	<p>Seurataan lainsäädännön kehittymistä ja valtakunnallisia ohjeita liittyen aiheeseen.</p> <p>Kerätään ja jaetaan tietoa olemassa olevista yhteistyömalleista sekä niiden käytöstä ja hyödyntämisestä vesihuollossa.</p> <p>Osallistutaan aktiivisesti yhteistyön kehittämisselvityksiin ja hyödynnetään selvitysten tuloksia ja suosituksia.</p>	<p>Kunnat, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, maakuntaliitto, ELY-keskus, pelastuslaitos</p>	<p>2022, jatkuva</p>
Valvontaviranomais-yhteistyön tiivistäminen	<p>Syvennetään valvontaviranomaisyhteistyötä järjestämällä yhteisiä teemakohtaisia tilaisuuksia.</p> <p>Jatketaan ja kehitetään olemassa olevien yhteistyöryhmien toimintaa, esim.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terveysturvallisuuden ja ELY-keskuksen yhteistyö • Hämeen vesitiimi (Kanta- ja Päijät-Hämeen vesilaitosvalvojat) • Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten yhteistyö liittymisvelvollisuuden valvonnassa <p>Seurataan lainsäädännön kehittymistä ja valtakunnallisia ohjeita liittyen aiheeseen.</p>	<p>Kunnat, kuntien terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomaiset, ELY-keskus, E-S AVI</p>	<p>2022, jatkuva</p>
Itä-Etelä-yhteistyöverkoston tiivistäminen	<p>Osallistutaan koko I-E alueelle perustettavan yhteistyöverkoston toimintaan, tapaamisiin ja tilaisuuksiin.</p> <p>Sovitaan ja nimetään verkostoon maakunnan yhteyshenkilöt ja näiden toimikausi (vaihtuvat jäsenet). Sovitaan menettelyistä verkoston toiminnasta informoimiseen maakunnan vesihuoltotoimijoille.</p> <p>Osallistutaan strategian ja strategian seurantamittareiden toteutumiseen ja kehittämistyöhön.</p>	<p>Kunnat, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, maakuntaliitto, ELY-keskus, ympäristöterveydenhuolto</p>	<p>2022, jatkuva</p>

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

OSAAMINEN

Strategiset tavoitteet: Osaamisen vahvistaminen ja Tiedolla johtaminen

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

Tavoite: Osaamisen vahvistaminen

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Oppilaitosyhteistyö	<p>Tiivistetään oppilaitosyhteistyötä tarjoamalla tutustumiskäyntejä, opinnäytetöitä ja harjoittelupaikkoja.</p> <p>Vaikutetaan yhdessä vesi- ja vesihuolto-osaamisen maakunnalliseen ja valtakunnalliseen kehittämiseen.</p>	Vesihuoltolaitokset, vesiytymät, kunnat, ELY-keskus, LUT, LAB ja Salpaus	2022, jatkuva
Täydennyskoulutus	<p>Osallistutaan täydennyskoulutuksiin kokemusasiantuntijoina ja koulutettavina.</p> <p>Vaikutetaan yhdessä maakunnalliseen ja valtakunnalliseen vesihuollon täydennyskoulutuksen kehittämistyöhön.</p>	Vesihuoltolaitokset, vesiytymät, kunnat	2022, jatkuva,
Urapolut ja yhteisrekrytoinnit	<p>Tehostetaan maakunnan alueella viestintää ja vaikuttamista vesihuoltoalan houkuttelevuuden lisäämiseksi.</p> <p>Kannustetaan ottamaan laajemmin käyttöön tehtäväkierron mahdollisuus asiantuntijoiden ja organisaatioiden välillä.</p>	Vesihuoltolaitokset, vesiytymät, kunnat	2022, jatkuva

Tavoite: Tiedolla johtaminen

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Tiedon analysointi ja hyödyntäminen	<p>Tunnistetaan omaan työhön liittyvä tarpeellinen tieto ja varmistetaan tiedon oikeellisuus.</p> <p>Hyödynnetään olemassa olevia tunnuslukujärjestelmiä. Ylläpidetään asukkaille monipuolista vesihuollon tilannekuvaa.</p> <p>Tuotetaan kuntapäätäjille kokonaisvaltaista vesihuoltotietoa päätöksenteon tueksi.</p> <p>Tunnistetaan paikkatietojen käyttömahdollisuudet vesihuollossa. Otetaan paikkatiedot käyttöön osana tiedon keräämistä, kokoamista ja dokumentointia. Hyödynnetään olemassa olevaa paikkatietoa.</p>	<p>Vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, kunnat, maakuntaliitto, ELY-keskus, ympäristö-terveydenhuolto</p>	2022, jatkuva
	<p>Järjestetään maakunnallinen tapaaminen paikkatietojen hyödyntämisestä.</p>	<p>ELY-keskus, maakuntaliitto, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, kunnat</p>	2023-2024
Tunnusluvut ja mittarit	<p>Otetaan käyttöön IE-alueen vesihuollon strategian toimeenpanon seurannalle määritettävät mittarit ja seurantamalli.</p> <p>Kerätään, kootaan ja dokumentoidaan systemaattisesti tietoja, jotka palvelevat tunnuslukuja, mittareita ja seurantamallia.</p> <p>Kehitetään koko alueelle määritettyjä tunnuslukuja tavoitetasoineen, mittareita ja seurantamallia maakunnan tarpeita vastaavaksi sekä tuotetaan ja kerätään tietoa strategian toteutumisen seurantaan.</p>	<p>Vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, kunnat, ELY-keskus, maakuntaliitto,</p>	Tunnuslukujen ja mittareiden valmistuttua, jatkuva

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

KESTÄVÄ TALOUS

Strategiset tavoitteet: Omaisuuden hallinta ja Omistajaohjaus

VESIHUOLTO

* 2 0 5 0 *

Tavoite: Omaisuudenhallinta

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Investointisuunnittelu	<p>Otetaan käyttöön pitkän tähtäimen omaisuudenhallinta ja investointisuunnittelu –käytäntö.</p> <p>Selvitetään ja arvioidaan investointisuunnitelmien laadinnan yhteydessä mahdollisuudet hyödyntää naapurilaitosten synergiaetuja paremman investointihyötysuhteen aikaansaamiseksi.</p> <p>Otetaan käyttöön hyvien käytäntöjen jakamisen toimintamalli (opitaan toisiltamme).</p> <p>Järjestetään alueellinen koulutuspäivä aiheesta vesihuoltolainsäädännön uudistuksen jälkeen.</p>	<p>Vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, kunnat,</p> <p>ELY-keskus, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, kunnat, maakuntaliitto</p>	<p>Viimeistään vesihuoltolain säädännön uudistuksen jälkeen, Jatkuva</p> <p>Vesihuoltolain säädännön uudistuksen jälkeen</p>

VESIHUOLTO

* **2 0 5 0** *

Tavoite: Omistajaohjaus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat	Aikataulu
Hinnoittelu ja kustannusvaikutukset	Teetetään maakunnan laitoksille yhteinen kustannuskattavuusselvitys yhteisin kriteerein.	ELY-keskus, maakuntaliitto, kunnat, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät,	2023, tämän jälkeen 5 vuoden välein
	Otetaan käyttöön valtakunnallisesti laadittuja suosituksia vesihuollon omistajatuloutuksesta.	Kunnat, vesihuoltolaitokset, vesiyhtymät, ELY-keskus, maakuntaliitto	2022, jatkuva
	Turvataan laitosten taloudelliset toimintaedellytykset kohtuullisella omistajatuloutuksella ja pidättäytymällä kunnan taloudellisella tuella ylläpidettävistä alhaisista vesihuoltomaksuista.		
	Varmistetaan vesihuollon tekniset järjestämis- ja toteuttamismahdollisuudet sekä kustannusvaikutukset maankäytön suunnittelun yhteydessä.		2022, jatkuva